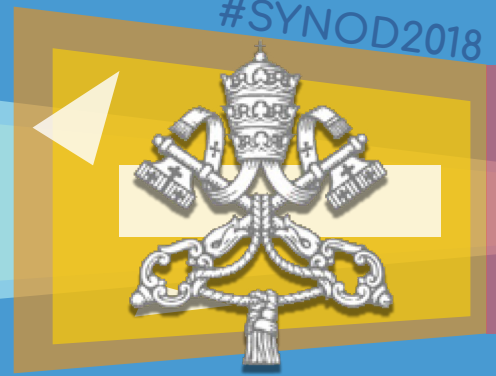

19 MAART 2018

INLEIDING PRÉ-SYNODE

door Annelien Boone (België)

Enkele feiten in cijfers.

Recent gebeurde een grootschalig onderzoek over Generation What. Generation What? is een samenwerkingsproject tussen 12 Europese openbare omroepen en het laat jongeren tussen 18 en 34 een zelfportret maken van hun generatie. Meer dan 1 miljoen jongeren uit 35 landen nam deel aan dit onderzoek. Een aantal thema's, moeilijkheden en verlangens die jongeren uit Europa tussen 18 en 34 hebben komen uit dit onderzoek naar voor. Een aantal thema's die interessant kunnen zijn voor ons schuif ik graag naar voor.

TOEKOMST

Eén vraag gaat na wat het toekomstbeeld van jongeren en jongvolwassenen is. Over het algemeen kijken jongeren vrij positief naar de toekomst. Bijna twee derde van de GW-jongeren (63,5%) kijkt eerder positief naar de toekomst. Al blijven jongeren wel eerder twijfelachtig en niet uitgesproken positief; slechts 6% kijkt immers heel optimistisch naar de toekomst. Maar hetzelfde geldt voor de eerder pessimistisch ingestelden: minder dan vijf procent kijkt heel pessimistisch naar de toekomst.

LEVEN EN LATEN LEVEN

De Generation What?- jongeren zijn over het algemeen heel tolerant. Ook op het gebied van culturele diversiteit zijn Generation What?- jongeren verdraagzaam. 3 op 4 vindt immigratie een verrijking. Vaak hebben Generation What?- jongeren wel vrienden met andere sociale of onderwijsachtergrond of met een andere seksuele geaardheid, maar veel minder jongeren hebben vrienden met een ander geloof of een andere etnische of culturele achtergrond.

VOLWASSEN WORDEN, RELATIES EN FAMILIE

Een overgrote meerderheid vindt dat succes in het leven vooral bepaald wordt door gelukkig zijn, minder door job, geld of familie. Ruim 9 op 10 van de deelnemers geeft aan dat hun ouders hen steunen in hun beslissingen en trots op hen zijn. De meerderheid praat over zijn relaties met zijn ouders en is bevriend met hen op Facebook. De Generation What?-jongeren hebben duidelijk een zeer goede band met hun ouders. De overgrote meerderheid heeft een vrij 'traditioneel' beeld van relaties en liefde: al wat afwijkt van of een bedreiging vormt voor het ideaalbeeld van de monogame relatie wordt afgewezen: ontrouw, flirten, relaties zonder liefde,... De traditionele invulling van dit ideaalbeeld (trouwen en kinderen krijgen) is echter niet voor alle jongeren een evidentie. Scheidingen zijn inmiddels duidelijk een aanvaard fenomeen.

VERTROUWEN IN INSTELLINGEN

De mate van vertrouwen van burgers in de overheid en maatschappelijke instellingen werd al vaker de 'toetssteen' van de democratie genoemd. In de Generation What?-vragenlijst worden vragen gesteld naar het vertrouwen van jongeren in de 'instellingen': de politiek, de politie, de school, het leger, het gerecht, de media, Europa, religieuze en humanitaire organisaties en vakbonden. Wie het minst vertrouwen wekt, zijn religieuze instellingen. 49% van de jongeren geeft aan religieuze instellingen 'helemaal niet' te vertrouwen. Daarna volgen de politiek, de vakbonden en de media. Het meeste vertrouwen hebben de jongeren in de school, de politie, humanitaire organisaties en het leger.

RELIGIE

Op de vraag of je gelukkig zou kunnen zijn zonder religieuze overtuiging antwoordt 84% ja. (er waren 657.205 deelnemers in 30 landen) Relaties, kinderen, liefde, seks zijn in ieder geval veel bepalender voor het geluk van de bevroegden dan een eventuele religieuze overtuiging.

Een Belgisch onderzoek toont bovendien aan dat slechts 2% van de Belgische bevolking jonger dan 34 meermaals per maand naar een eucharistieviering gaat.

IN 1 WOORD

Als men jongeren vroeg hoe ze hun generatie in 1 woord zouden omschrijven, komen volgende items aan bod: 'wij zijn de generatie van de toekomst' (staat op de eerste plaats), wij zijn de generatie van de veranderingen, wij zijn de digitale generatie, of de generatie van het internet, de sociale media, facebook,... wij zijn de generatie van onzekerheid, komt ook sterk naar voor, en wij zijn de generatie van vrijheid, wordt ook genoemd.

Hoop voor de Kerk in een gesecculariseerde maatschappij

Waar vroeger in België zo goed als alle instellingen katholiek waren (ziekenhuizen, scholen, ...) en dus het christendom een deel van onze cultuur was, zien we nu een versneld proces dat zich in de diepte al langer aan het voltrekken was, namelijk dat van de secularisering van onze maatschappij. Alle thema's die vroeger aan bod kwamen – liefde, geluk, relaties, werk,...- blijven aan bod komen, maar men spreekt er over zonder God hierbij te betrekken of te benoemen. Men heeft geleerd te leven en gelukkig te zijn zonder een God.

Uit recente bevestigingen blijkt bijvoorbeeld ook nog dat voor het eerst minder dan de helft van de kinderen in België gedoopt worden. In 2016 gaat het over 45%. In 2009 was dat nog 58 procent.

"Jongeren vandaag groeien niet meer op met de Kerk. De Kerk heeft niet meer de reikwijdte die ze een halve eeuw geleden had. Maar dat betekent niet dat ze in verval is en verdwijnt. Het betekent alleen dat haar maatschappelijke positie is veranderd. Het zal een kleinere Kerk zijn, maar ze zál zijn", zo sprak mgr. De Kesel onlangs in een interview. Het feit dat jongeren niet opgroeien in een kerkelijke context, biedt nieuwe kansen.

Jongeren staan hierdoor zeer onbevangen tegenover geloof, ze kijken ernaar met een frisse blik en grote ontvankelijkheid, net omdat ze er weinig over kennen. Wat niet wil zeggen dat zij geen vooroordelen kennen tegenover de Kerk, beelden die ze oppikken uit onze samenleving. Ze zien de Kerk als een verouderd gezagsinstituut. Pas wanneer ze concrete, positieve kerkervaringen kunnen opdoen, kan dat beeld bijgesteld worden. Godsgeloof is hen vreemd. Een jongere zei recent: "onbekend is onbemind, geloof is als een onuitgepakt cadeau."

België is volgens mij een 'serene a-religieuze' samenleving, waarin christelijk geloof onbekend is, maar waar de uitdaging erin ligt om mensen iets te laten ontdekken, ervoor te zorgen dat het christelijke geloof hen kan verrassen!

Dit is een kans voor de Kerk, om deze jongeren te mogen begeleiden en met hen op weg te gaan. Deze jongeren hebben nood aan een gids, die hen als het ware een kompas willen bieden, die hen helpen richting kiezen in de overvloed van keuzes waarmee jongeren vandaag geconfronteerd worden. Door naar deze jongeren te luisteren, door met hen op weg te gaan, door hen richtingaanwijzers te geven kunnen ze vreugdevolle ervaringen opdoen, kunnen ze Christus ontmoeten. Een jongere schreef onlangs, nav een getuigenis tijdens de vasten: "Als kind heb ik nooit gevast. Ik ben helemaal niet gelovig opgevoed. Mijn interesse in godsdienst is pas gegroeid vanaf mijn vormsel, toen ik de jongerenpastorale groep van mijn parochie leerde kennen.

Daarom is het belangrijk om vitale christelijke gemeenschappen te vormen, waar ook jongeren kunnen thuishoeren. We gaan door een woestijnachtige periode. Maar jongeren zijn zoekend, en onze seculiere maatschappij laat hen vaak op hun honger. De mens moet niet noodzakelijk christelijk zijn, maar hij is wel een religieus wezen. De Kerk heeft dé jeugd niet mee, maar er zijn heus wel jonge mensen die religieus aanspreekbaar zijn."²

In die zin is het volgens mij belangrijk dat er mensen zijn die vanuit hun christen-zijn getuigend in het leven staan, en bereid zijn om jongeren te begeleiden en met hen op weg te gaan. Hierbij denken we aan plaatsen zoals onderwijs, of jeugdbewegingen, waar er gidsen kunnen zijn die jongeren richting kunnen bieden. Maar daarnaast moeten we, sterker dan voorheen inzetten op plaatsen waar jongeren zijn die het geloof voor het eerst ontdekken, en die zoekende zijn naar Taborervaringen en -ontmoetingen.

Zoals we lezen in EG: De Kerk groeit niet door proberen te bekeren, maar door aantrekking." (EG 14). Het is belangrijk dat Kerk ervaringen aanbiedt aan jongeren. Christen zijn wordt bepaald door een gebeurtenis, door een ontmoeting met een Persoon die ons leven een nieuwe horizon en daarmee de beslissende richting geeft. (Benedictus XVI, VERBUM DOMINI (2010)). Ervaringen als Wereldjongerendagen, als pelgrimages, plaatsen als Taizé, als Lourdes, dit zijn voor vele jongeren 'bekeringsmomenten', omdat ze ervaren dat ze niet alleen zijn, dat er iemand is die met hen meegaat.

¹ Enzo Biemmi, la seconde annonce. La grâce de recommencer, Lumen Vitae, Brussel, 2013

² Kardinaal De Kesel